

VERGİ HUKUKU

Öğr. Gör. Dr. Mehmet BAKIR

- E-DERS NOTU

- Yararlanılan Kaynaklar

 - 213 S. Vergi Usul Kanunu (V.U.K)

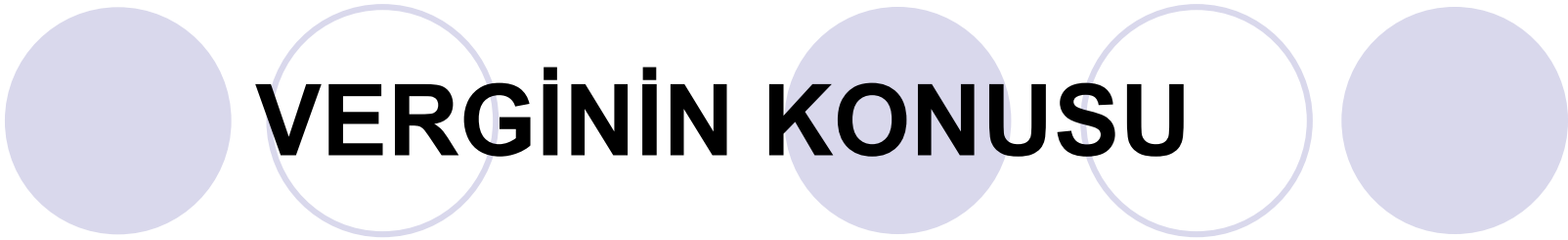
 - 6183 S. Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun (A.A.T.U.K)

VERGİ HUKUKU

VERGİ

- Devletin kamu **harcamalarının finansmanını sağlamak** üzere toplumu oluşturan **fert ve kurumlardan karşılıksız ve zora dayalı** olarak almış olduğu **ekonomik değerlerdir**.

VERGİNİN KONUSU

- Verginin üzerinden alındığı **şey**'dir.
- ŞEY: Maddi bütünlüğü olan ve kendisine hukuki sonuçlar bağlanabilen olay veya olgulardır.

VERGİNİN ALACAKLISI

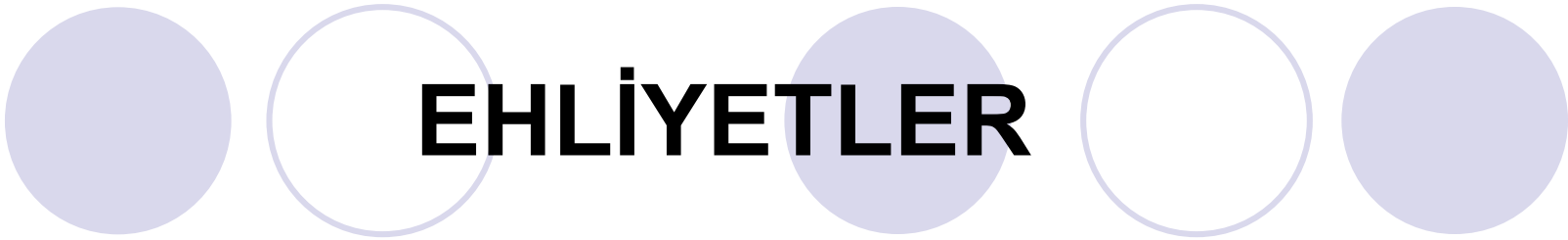
- Verginin alacaklısı devlettir.
- Devletin verginin alacaklısı olması keyfi değil, başta anayasa olmak üzere kanunların verdiği yetkiden kaynaklanmaktadır.
- Vergi ödevi: Anayasa Madde 73 – Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.

MÜKELLEF VE SORUMLU

- Mükellef, vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu düşen gerçek ve tüzel kişilerdir.
- Sorumlu, alacaklı vergi dairesine karşı muhatap olan kişidir.
- Mükellef ve sorumluluk için kanuni ehliyet gerekli değildir.
- Vergi ehliyetinin kaynağı ödeme gücüdür.

KANUNİ TEMSİLCİLER

- Küçükler Veli
- Mümeyyiz olmayanlar: Vasi
- Kısıtlılar : Kayyım

EHLİYETLER

- **Medeni haklardan yararlanma ehliyeti**
 - Sağ doğmuş olmak
- **Medeni hakları kullanma ehliyeti**
 - Reşit olmak
 - Mümeyyiz olmak (Temyiz kudretine sahip olmak)

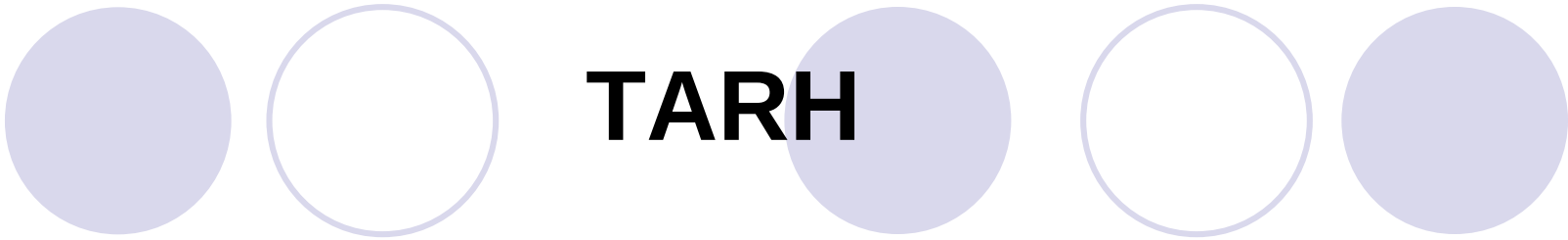
VERGİYİ DOĞURAN OLAY

- Vergi kanunlarının vergiyi bağladıkları olayın vukuu veya hukuki durumun tekemmulüdür.
- Yani, verginin konusunu oluşturan eylem yada işlemin meydana gelmesidir.

VERGİLENDİRME SÜRECİ

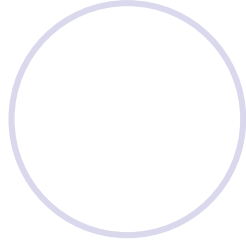
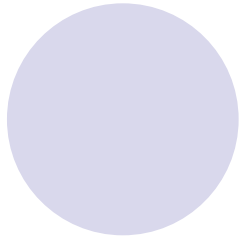
(VERGİLENDİRME İŞLEMLERİ)

- **TARH** : Hesaplama
- **TEBLİĞ** : İlgilisine bildirme
- **TAHAKKUK** : Ödenecek aşamaya gelme
- **TAHSİL** : Kanuna uygun surette ödeme

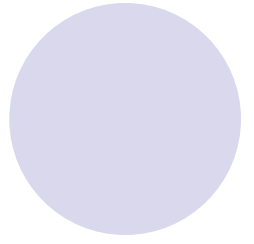
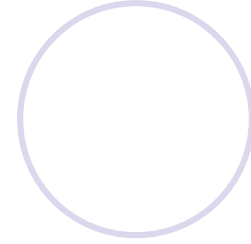
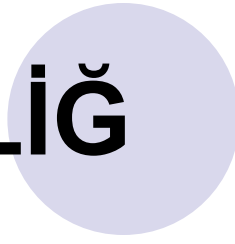

TARH

- Vergi alacağının, vergi kanunlarında gösterilen matrah ve nispetler üzerinden vergi dairesi tarafından hesaplanarak bu alacağı miktar itibariyle tespit eden idari bir işlemdir.

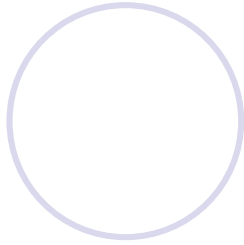
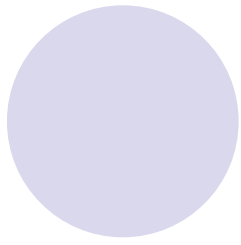
TEBLİĞ

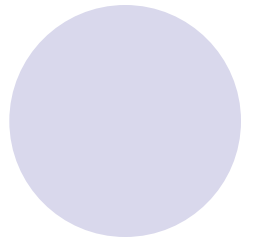
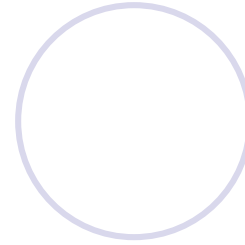
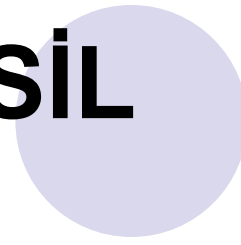
- Vergilendirmeyi ilgilendiren ve hüküm ifade eden hususların yetkili makamlar tarafından mükellef veya sorumlusuna yazı ile bildirilmesidir.

TAHAKKUK

- Vergi borcunun ödenecek aşamaya gelmesidir.
- Vergi ihbarnamesini tebliğ alan kişinin, bu ihbarnameye karşı 30 gün içinde (genellikle) dava açma hakkı vardır. (ikmalen, resen ve idarece tarh edilen vergilerde) .
- Mükellef vergi mahkemesinde itiraz etmezse tahakkuk 30'uncu günün bittiği tarihte gerçekleşecektir.

TAHSİL

- Vergi borcunun kanuna uygun surette ve belirtilen yerlerde ödenmesidir.

MUAFİYET-İSTİSNA-MATRAH TARİFE-TESELSÜL

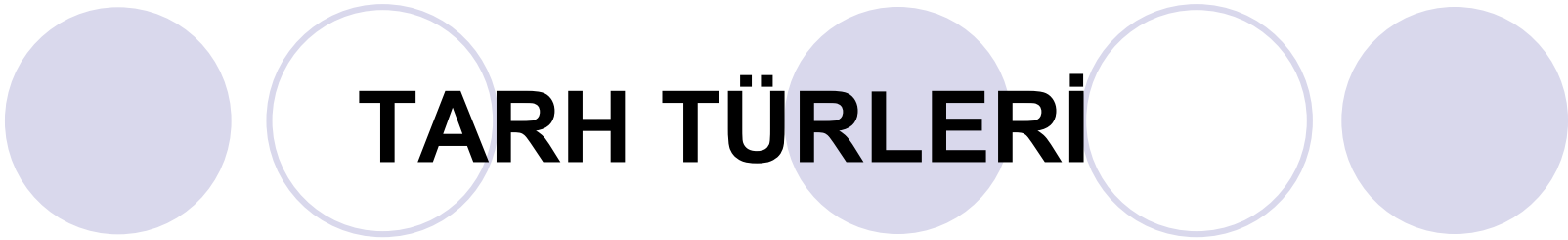
Muafiyet; Vergi kanunlarına göre vergilendirilmesi gereken kişi ya da kişilerin kanunlarla vergi dışında bırakılmasıdır.

İstisna; Bir vergi konusunun kısmen veya tamamen geçici veya sürekli vergi dışında tutulmasıdır.

Matrah; Vergi borcunun üzerinden hesaplandığı tutardır.

Tarife; Vergi borcunun hesaplanabilmesi için vergi matrahına uygulanan ölçülerdir.

Teselsül; Birden fazla yükümlünün aynı bir verginin tamamının borçlusu olmalarıdır.(Emlak V.)

TARH TÜRLEİ

- BEYANA GÖRE TARH
- İKMELEN TARH
- RESEN TARH
- İDARECE TARH
- BASİT USULDE TARH

BEYANA GÖRE TARH

- Verginin mükellef veya sorumlunun kendi beyanı üzerinden tarh edilmesidir.
- Gelir vergisi, Kurumlar vergisi, Katma Değer Vergisi ve Kesinti yoluyla kesilen vergiler için Muhtasar beyanname yoluyla vergiler tarh edilmektedir.

İKMALEN TARH

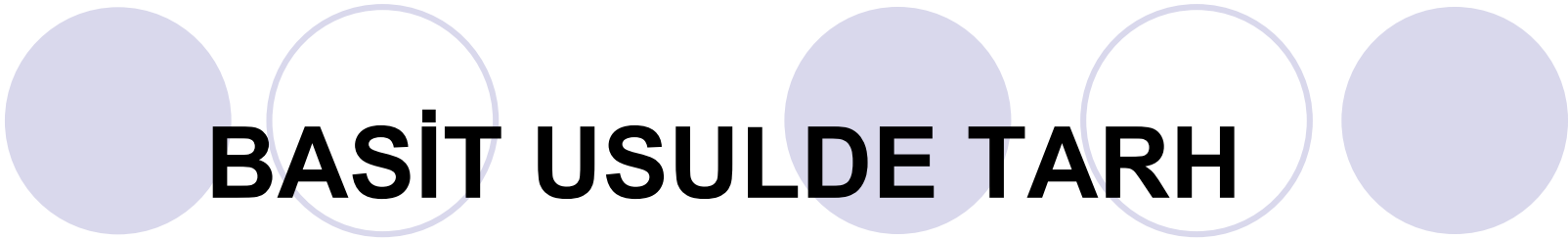
- Her ne şekilde olursa olsun, bir vergi tarh edildikten sonra bu vergiye ait olmak üzere defter kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak miktarı tespit olunan bir matrah veya matrah farkı üzerinden alınacak verginin tarh edilmesidir.

RE'SEN TARH

- Vergi matrahının tamamen yada kısmen defter kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkan bulunmayan hallerde, takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili organlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden verginin tarh edilmesidir.

İDARECE TARH

- İkmalen ve resen tarhiyat dışında, mükellefin verginin tarhı için kanunlarda belirtilen muayyen zamanlarda müracaat etmemeleri veya kanunlarla kendilerine verilen mecburiyetleri yerine getirmemeleri sebebiyle zamanında tarh edilmeyen verginin belli matrahlar üzerinden idarece tarh edilmesidir.

BASİT USULDE TARH

- Gerçek kazançların tespitinde ortaya çıkan sorunların giderilmesi için hazırlanan bir vergilendirme sistemidir.
- Bu uygulamaya tabi mükellefler defter tutmazlar. (Belge alırlar, belge verirler.)

MÜKELLEFİN ÖDEVLERİ

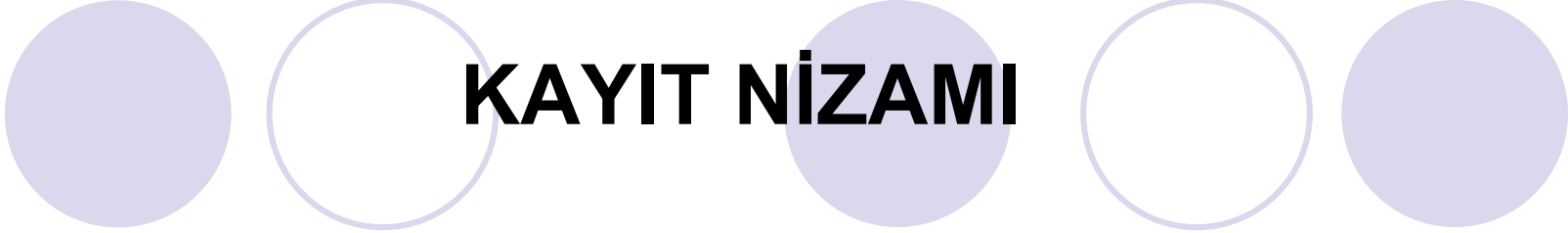
- BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ
- KAYIT NİZAMINA UYMA
- BELGE DÜZENLEME VE VERME
- DEFTER TUTMAK
- DEFTER TASDİKİ
- BEYANNAME VERME VE EKSİK BEYANDA BULUNMAMA

BİLDİRİMLER

- İŞE BAŞLAMA
(Başlama tarihinden itibaren 10 gün içinde)
- İŞİ BIRAKMA
(1 ay içinde)
- İŞYERİ DEĞİŞİKLİĞİ
(1 ay içinde)

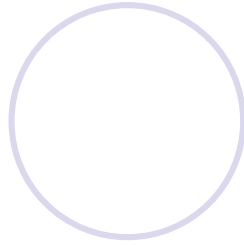
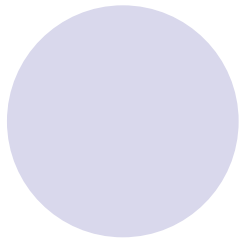

KAYIT NİZAMI

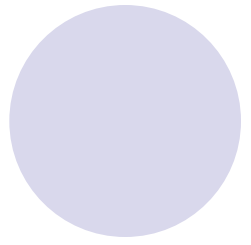
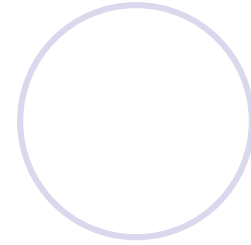
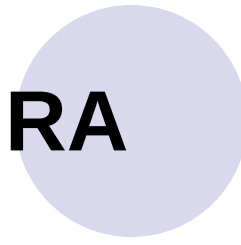
- Defterleri Türkçe tutmak ve Türk parası kullanmak zorunludur.
- Kayıtlar mürekkepli kalemle (silinmez kalemle) tutulur.
- Yanlış kayıtlar usulüne göre düzeltilir.
- Boş satır bırakılamaz. Sayfalar yok edilemez.
- İşlemler defterlere zamanında kaydedilir.
- Kayıtların belgelenmesi zorunludur.

BELGE DÜZENLEME VE VERME

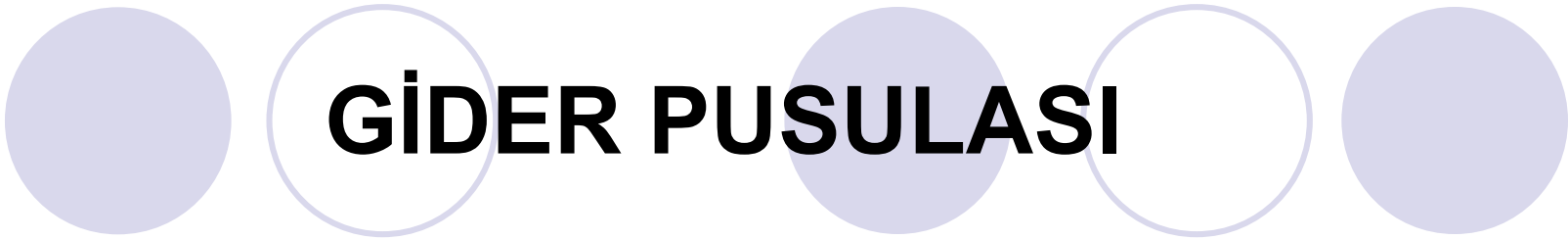
- FATURA
- GİDER PUSULASI
- MÜSTAHSİL MAKBUZU
- SEVK İRSALİYESİ
- TAŞIMA İRSALİYESİ
- ÜCRET BORDROSU
- YOLCU LİSTESİ
- MÜŞTERİ LİSTESİ

FATURA

- FATURA, satılan emtia (mal) veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından düzenlenerek müşteriye verilen ticari bir vesikadır. (213 s. VUK Mad. 229)

GİDER PUSULASI

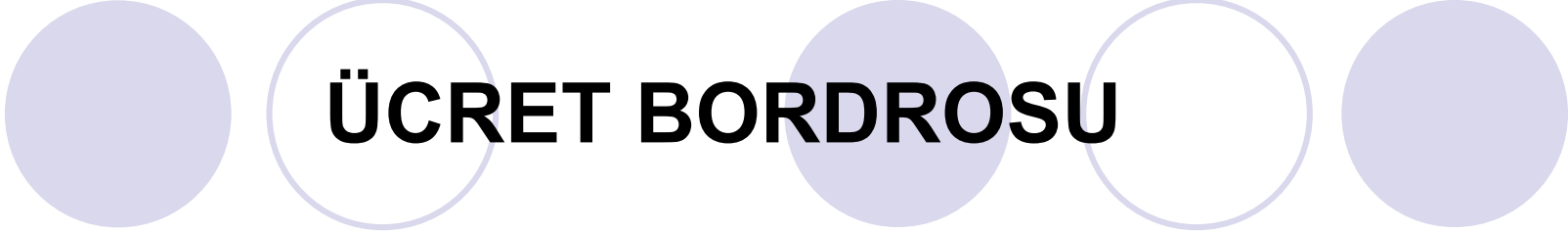
- Gider pusulası, vergi mükellefi olmayan kişilerden alınan mal ve hizmetlerin belgelendirilmesinde kullanılan belgeye denir. (213 s. VUK Mad. 234)
- Gider pusulası, tüketicilere satılan malların iade alınması halinde de düzenlenir.

MÜSTAHSİL MAKBUZU

- 1 ve 2. sınıf tüccarlar ile defter tutmak zorunda olan çiftçiler, gerçek usulde vergiye tabii olmayan çiftçilerden satın aldıkları malların bedelini ödedikleri esnada iki nüsha müstahsil makbuzu düzenlemek ve bunlardan birini imzalayarak satıcı çiftçiye vermek ve diğer nüshasını ona imzalattırarak geri almak zorundadır. (213 s. VUK Mad. 234)

SEVK VE TAŞIMA İRSALİYESİ

- Sevk İrsaliyesi, ticari mal sahiplerince mallarının taşıttırılması sırasında düzenlemek zorunda oldukları belgedir.
(213 s. VUK Mad. 230)
- Taşıma İrsaliyesi, Taşıma işini üstlenen nakliyeciler tarafından düzenlenen belgedir. (213 s. VUK Mad. 240)

ÜCRET BORDROSU

- İşverenlerin her ay ödedikleri ücretler için yaptıkları kesintileri göstermek üzere düzenlemiş oldukları belgedir. (213 s. VUK Mad. 240)

YOLCU LİSTESİ-MÜŞTERİ LİSTESİ

- **Yolcu Listesi;** Şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan mükelleflerin taşıtlarının her seferi için düzenledikleri belgedir. (213 s. VUK Mad. 240/B)
- **Müşteri Listesi;** Otel, motel, pansiyon gibi konaklama işletmeleri tarafından konaklama yerinin yerleşim planlarına göre düzenlenen belgedir. (213 s. VUK Mad. 240/C)

DEFTER TUTMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

(Defter tutma bakımından Tüccarlar)

- 1.SINIF TÜCCARLAR (Bilanço esası)
- 2.SINIF TÜCCARLAR (İşletme esası)
- SERBEST MESLEK ERBAPLARI (Serbest Meslek Kazanç Defteri)

DEFTER TUTMAK ZORUNDA OLANLAR

- Ticaret ve sanat erbabı
- Ticaret şirketleri
- İktisadi Kamu Müesseseleri
- Dernek ve Vakıflara ait iktisadi işletmeler
- Serbest Meslek Erbabı ve Çiftçiler

DEFTER TUTMAK ZORUNDA OLMAYANLAR

- Gelir vergisinden muaf esnaf
- Gerçek usule tabi olmayan çiftçiler
- Basit usule tabi olanlar
- Kurumlar vergisinden muaf, İktisadi Kamu Müesseseleri
- Kurumlar vergisinden muaf, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler

TUTULMASI ZORUNLU OLAN DEFTERLER

- **Bilanço Esasına Göre Tutulacak Defterler (VUK, M. 182).**
- Bütün kurumlar vergi mükellefleri ile birinci sınıf tüccarın tutmak zorunda oldukları defterler şunlardır:
 - Yevmiye defteri
 - Defterikebir
 - Envanter defteri

TUTULMASI ZORUNLU OLAN DEFTERLER

- **İşletme Hesabı Esasında Tutulan Defterler (VUK, m. 193):**
 - İşletme hesabı defteri
- **Serbest Meslek Erbabınca tutulan defterler (VUK, m. 210):**
 - Serbest Meslek Kazanç defteri

TTK'YA GÖRE TUTULMASI ZORUNLU DEFTERLER

- **TTK. 64/3,4. maddesine göre;**
 - Yevmiye defteri,
 - Defteri kebir,
 - Envanter defteri,
 - Pay defteri,
 - Yönetim Kurulu karar defteri,
 - Genel kurul toplantı ve müzakere defteri.

TASDİKİ ZORUNLU DEFTERLER

- **VUK'a göre tasdike tabi defterler**

- Yevmiye defteri
- Envanter defteri
- İşletme defteri

(2020 yılı için “Defter-Beyan” sisteminden elektronik ortamda tutulacaktır.
Tasdike tabi değil.)

- **Serbest meslek kazanç defteri**

(2020 yılı için “Defter-Beyan” sisteminden elektronik ortamda tutulacaktır.
Tasdike tabi değil.)

TASDİKİ ZORUNLU DEFTERLER (TTK'YA GÖRE)

- Yevmiye Defteri (Açılış ve Kapanış)
- Yönetim kurulu karar defteri (Açılış ve Kapanış)
- Envanter defteri, (Sadece açılış)
- Defteri Kebir (Sadece açılış)
- Genel kurul toplantı ve müzakere defteri
(Sadece açılış)
- Pay defteri (Sadece açılış)

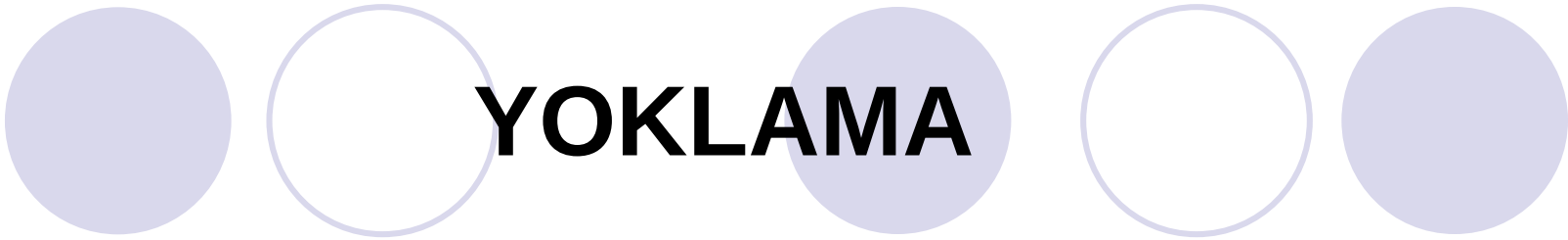
DEFTERLERİN TASDİK ZAMANLARI

- Öteden beri işe devam eden mükelleflerde **Aralık ayı sonuna kadar,**
- Defterlerini ertesi yılda da kullanmak isteyenler **Ocak ayı içinde (ara tasdik),**
- Yeni işe başlayanlarda işe başlamadan önce (İşe başlanılan günde ise ceza kesilmez)
- Vergi muafiyeti kalkanlar, muaflıktan çıkma tarihinden başlayarak **on gün içinde,**
- Yeni defter kullanmaya mecbur olanlar için bunları **kullanmaya başlamadan önce,**

VERGİ DENETİMİ

- YOKLAMA
- VERGİ İNCELEMESİ
- ARAMA
- BİLGİ TOPLAMA

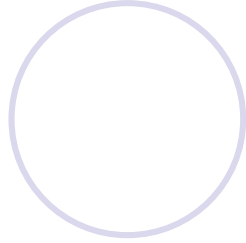
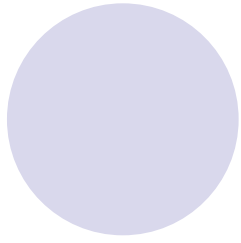
YOKLAMA

- Mükellefleri ve mükellefiyetle ilgili maddi olayları, kayıtları ve mevzuları araştırmak ve tespit etmektir.
- Vergi dairesi müdürleri, yoklama memurları, yoklama işi ile görevlendirilenler ile vergi inceleme elemanları yoklamaya yetkilidir.

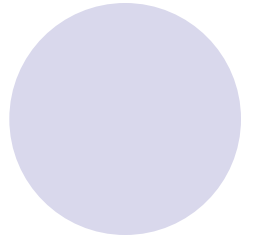
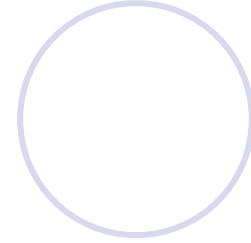
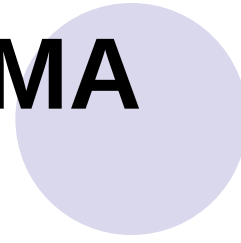

İNCELEME

- Ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak tespit etmek ve sağlamaktır.
- Bu yolla defter ve belgelerin gerçek durumu yansıtıp yansıtmadığı araştırılır.
- Vergi müfettişleri, müfettiş yardımcıları, ilin en büyük mal memuru ile vergi dairesi müdürleri incelemeye yetkili olanlardır.

ARAMA

- İhbar veya incelemeler sonucu vergi kaçırdığına dair izler bulunan mükelleflerin işyerinde, üzerinde veya evinde arama yapılabilir.
- Bunun için sulh ceza hakimliğinden izin alınması gerekir.

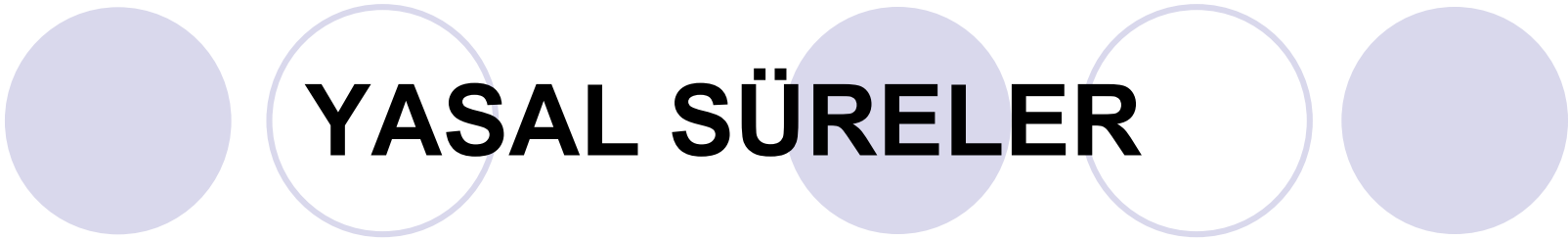
BİLGİ TOPLAMA

- Kamu idare ve müesseseleri, mükellefler veya mükelleflerle muamelede bulunan gerçek ve tüzel kişiler Maliye Bakanlığının veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların isteyecekleri bilgileri vermek zorundadırlar.
- Bilgi toplama yanında vergi dairesine düzenli olarak bilgi verilmesi gereken durumlarda vardır.
- Sulh yargıçları, nüfus ve tapu memurlukları, Türk konsoloslukları her ayı izleyen 15'inci günü akşamına kadar yazılı olarak bilgi vermek zorundadırlar.

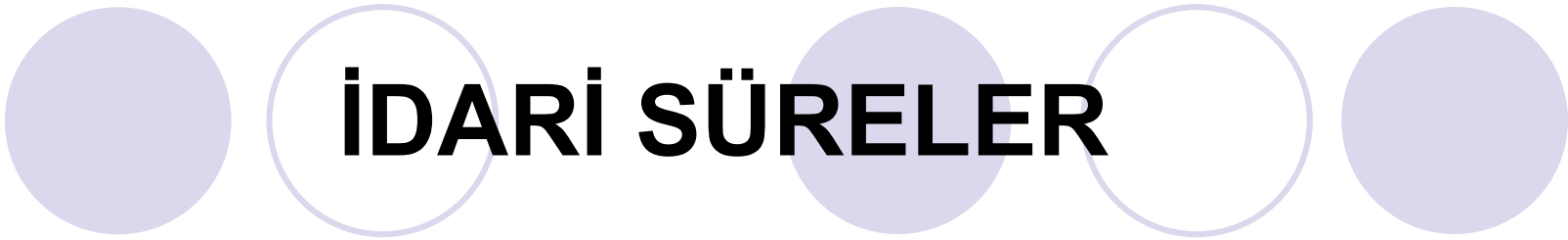
SÜRELER

- YASAL (KANUNİ) SÜRELER
- İDARİ SÜRELER
- YARGISAL SÜRELER

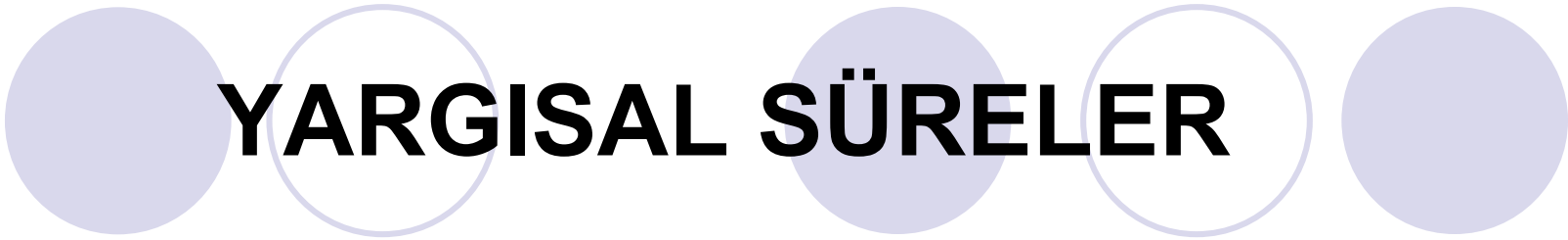
YASAL SÜRELER

- Vergi işlemlerinde süreler vergi yasası ile tespit edilir.
- Bu sürelere uyulup uyulmadığı ilgili organlarca denetlenir. Bu süreler kural olarak kesindir.

İDARİ SÜRELER

- Kanunda açıkça yazılı olmayan hallerde 15 günden aşağı olmamak üzere süreyi tebliğ yapacak olan idare belirler ve ilgiliye tebliğ eder.

YARGISAL SÜRELER

- Vergi yargı organı tarafından belirlenen sürelerdi.
- İYUK'nun da belirtilmiştir.

SÜRELERİN HUKUKİ NİTELİKLERİNE GÖRE SINIFLANDIRILMASI

- **HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRELER:** Bir hakkın kullanılmasının belli bir zaman dilimi ile sınırlandırılmasıdır.(Dava açma süreleri gibi)
- **ZAMANAŞIMI SÜRELERİ:** Vergi dairesinin vergi alacağını tahakkuk ve tahsil edebilme yetkisini kaldıran sürelerdir.
- **DÜZENLEYİCİ SÜRELER:** İdare ve yargı organlarının görevleri ile ilgili bazı işlemleri belirli süreler içinde yapmalarına yönelik sürelerdir.(Ödeme emrine karşı açılan davaların 7 gün içinde hükme bağlanması gibi)

SÜRELERİN HESAPLANMASI

- GÜN OLARAK VERİLEN SÜRELER
- HAFTA OLARAK VERİLEN SÜRELER
- AY OLARAK VERİLEN SÜRELER
- HAFTA SONU TATİLİ İLE DİĞER RESMİ TATİLLERİN SÜRELER YÖNÜNDEN DURUMU
- MEMLEKETİ TERK VE ÖLÜM HALİNDE SÜRELER

SÜRELERİN UZAMASI

- MÜCBİR SEBEPLERLE
- ZOR DURUM HALİ İLE
- MALİ TATİL İLE
- ADLİ TATİL İLE

VERGİ ALACAĞININ KORUNMASI

- RÜÇHAN HAKKI
- TEMİNAT İSTEMEK
 - Vergi ziyaı ve Kaçakçılık suçu işlenmişse
 - Mükellefin Türkiye’de ikametgahı yoksa
- İHTİYATİ TAHAKKUK
- İHTİYATİ HACİZ

VERGİ BORCUNUN SÜRESİNDE ÖDENMEMESİNİN SONUÇLARI

- Gecikme Faizi veya Gecikme Zammı uygulanması (Vergi alacağının değerinin korunması)
- Yurt dışına çıkma yasağı uygulanması
- Cebren Tahsil Yapılması

VERGİ BORCUNUN ERTELENMESİ

- TECİL
- TEHİR

VERGİ BORCUNUN SONA ERMESİ

- ÖDEME
- ZAMANAŞIMI
- TERKİN
- TAKAS
- MAHSUP
- VERGİ HATALARININ DÜZELTİLMESİ
- UZLAŞMA
- AF

VERGİ SUÇ VE CEZALARI

● KABAHAATLAR (Vergi idr.cezalandırılır)

- Vergi ziyaı
- Usulsüzlükler
- Özel Usulsüzlükler

● VERGİ CEZALARI (CÜRÜM SUÇLARI)

(Ceza mahk.cezalandırılır)

- Kaçakçılık
- Mükellefin özel işlerini yapmak
- Vergi mahremiyetinin ihlali

CEZA EHLİYETİ

- Bir suçun suçu işleyene yüklenebilmesi için suçlunun taşınması gereken özelliklerdir.
- Mümeyyiz olacak, Küçük olmayacak, Kısıtlanmış olmayacak

KUSURLULUĞU ORTADAN KALDIRAN HALLER

(Cezanın kesilmediği/azaldığı durumlar)

- PİŞMANLIK
- YANILMA-MÜCBİR SEBEP
- İNDİRİM
- ZAMANAŞIMI

CEZALARIN ARTILMASI (TEKERRÜR)

- Cezaların kesinleştiği tarihi takip eden yılbaşından itibaren;
- Vergi ziyaında 5 yıl içinde tekrar işlenirse % 50 oranında artırılır.
- Usulsüzlüklerde 2 yıl içinde tekrar işlenirse % 25 oranında artırılır.

KAÇAKÇILIK SUÇUNA İŞTİRAK EDENLERİN DURUMU

- Menfaat gözetilirse; iştirak edene 1 kat,
- Menfaat gözetilmezse; iştirak edene $\frac{1}{2}$ (% 50) oranında ceza kesilir.

BİRDEN FAZLA SUÇ İŞLENMESİ DURUMU

- **Bir fiil** ile vergi ziyaı ve usulsüzlük birlikte işlenirse **miktar olarak ağır** olanı kesilir.
- **Bir fiil** ile vergi ziyaı ve özel usulsüzlük birlikte işlenirse **ayrı ayrı ceza** kesilir.
- **Farklı fiillerle** vergi ziyaı ve usulsüzlük suçu işlenirse her fiile **ayrı ayrı ceza** kesilir.

USULSÜZLÜKLERDE TEKERRÜR

- Aynı takvim yılı içinde aynı neviden birden fazla işlenen usulsüzlük fiillerinden birden sonrasının her biri için, birincisine ait cezanın $\frac{1}{4}$ 'ü kesilir.

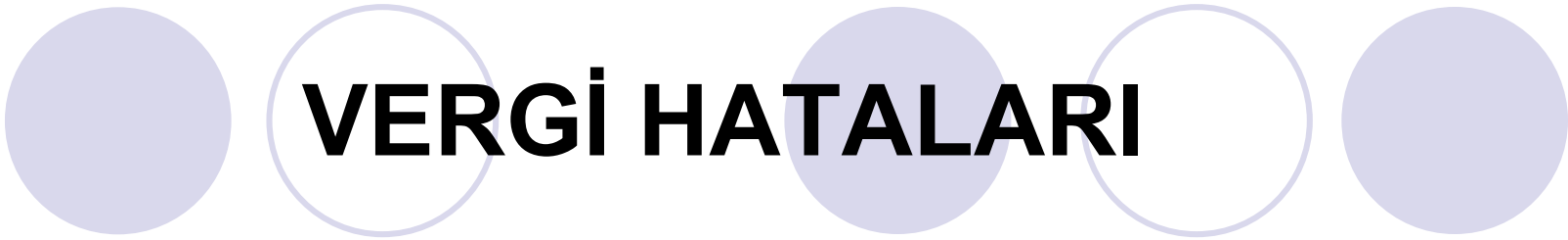
VERGİ CEZASI BORCUNU SONA ERDİREN HALLER

- ÖDEME
- ÖLÜM
- MÜCBİR SEBEP
- ZAMANAŞIMI
- PİŞMANLIK
- İNDİRİM
- UZLAŞMA

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜM YOLLARI

● İDARİ ÇÖZÜM YOLLARI

- VERGİ HATASINI DÜZELTME
- UZLAŞMA

VERGİ HATALARI

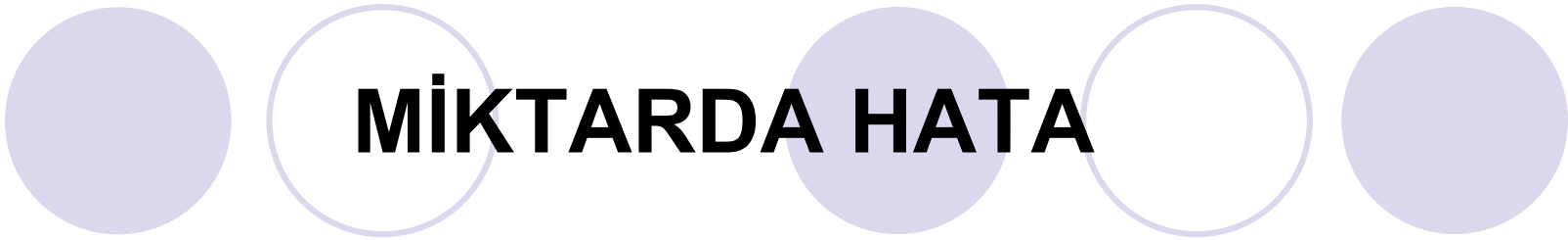
● HESAP HATALARI

- MATRAHTA HATA
- MİKTARDA HATA
- VERGİNİN MÜKERRER OLMASI

MATRAHTA HATA

- Matraha ilişkin rakamların veya indirimlerin tahakkuk fişi, beyanname gibi belgelerde yanlış yazılması sonucu verginin eksik veya fazla hesaplanmasıdır.

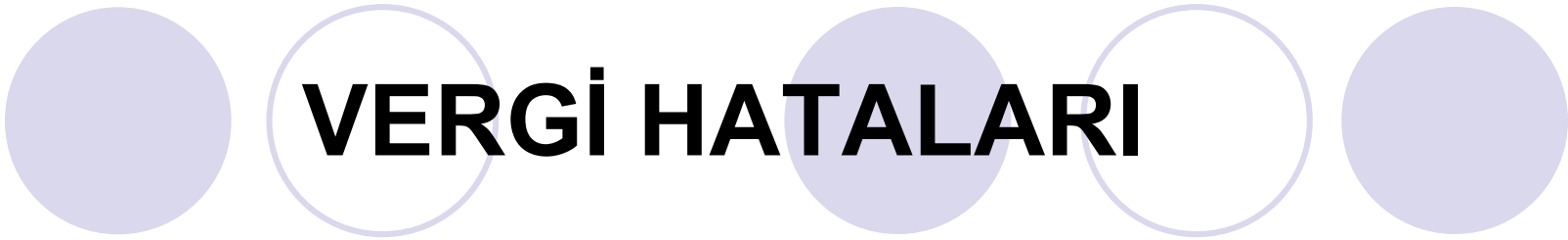

MİKTARDA HATA

- Verginin oran yada tarifelerinin yanlış uygulanması, mahsupların yanlış yapılmış veya hiç yapılmaması sonucu verginin eksik yada fazla hesaplanmasıdır.

VERGİNİN MÜKERRER OLMASI

- Aynı matrah üzerinden bir defadan fazla vergi istenmesi veya alınmasıdır.

VERGİ HATALARI

- **VERGİLENDİRME HATALARI**

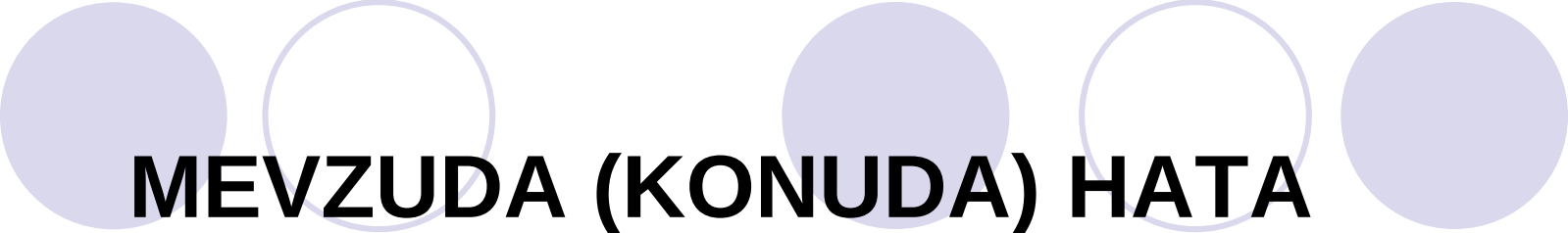
- MÜKELLEFİN ŞAHSINDA HATA
- MÜKELLEFİYETTE HATA
- MEVZUDA HATA
- VERGİLENDİRME VEYA MUAFİYET DÖNEMİNDE HATA

MÜKELLEFİN ŞAHSINDA HATA

- Bir verginin gerçek borçlusu yerine bir başka kişiden istenmesi veya alınmasıdır.

MÜKELLEFİYETTE HATA

- Vergiye tabi olmayan veya vergiden muaf olan kişilerden vergi istenmesi yada alınmasıdır.

MEVZUDA (KONUDA) HATA

- Verginin konusuna girmeyen işlemlerden vergi istenmesi yada alınmasıdır.

VERGİLENDİRME VEYA MUAFİYET DÖNEMİNDE HATA

- Vergilendirme döneminin yanlış gösterilmesi veya süre itibarıyla eksik veya fazla hesaplanmasıdır.

HATALARIN ORTAYA ÇIKARILMASI VE DÜZELTME TALEBİ

- İlgili memurun hatayı bulması
- Mükellefin başvurusu
- Vergi incelemesi yoluyla
- Teftiş yoluyla
- Üst memurların yaptıkları incelemelerle

HATALARIN DÜZELTİLMESİ

- Açık ve mutlak vergi hataları vergi idaresince **resen düzeltilir.**
- Mükellef zamanaşımı süresi içinde (5 yıl) **düzeltilme talebinde** bulunabilir.
- Vergi idaresi bu talebe karşı **60 gün** içinde cevap vermek zorundadır.
- Düzeltme işlemi **düzeltilme fişi** ile yapılır.

UZLAŞMA

- **TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA**

- İnceleme aşamasındaki vergiler
- Vergi ziyaı cezaları
- Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları

- **TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA**

- İkmalen, resen ve idarece tarh edilen vergiler
- Bunlara ait vergi ziyaı cezaları

UZLAŞMA KAPSAMINA GİRMEYEN CEZALAR

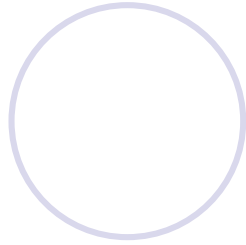
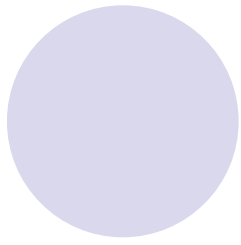
- Kaçakçılıktan dolayı kesilen vergi ziyaı cezaları uzlaşmanın kapsamına girmez.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ ÇÖZÜM YOLLARI

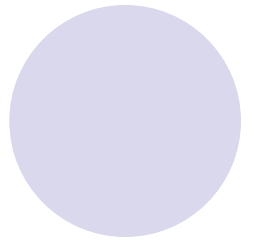
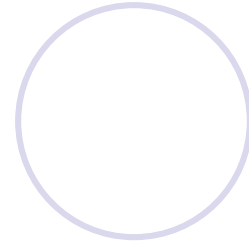
- İDARİ ÇÖZÜM YOLLARI
- YARGI YOLU İLE ÇÖZÜM

İDARİ ÇÖZÜM YOLLARI

- VERGİ HATASININ DÜZELTİLMESİ
- İNDİRİM
- UZLAŞMA

İNDİRİM

- Mükellef, İhbarnamenin tebliğinden itibaren 30 gün içinde indirimden yararlanmak istediğini belirten bir dilekçe ile başvurursa;
- Vergi ziyai cezasında 1.defada % 50 'si
- Müteakip defalarda $1/3$ 'ü
- Usulsüzlük ve özel usulsüzlüklerde ise her defasında $1/3$ 'ü indirilir.

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ YARGI YOLU İLE ÇÖZÜMÜ

- ANAYASA MAHKEMESİNDE DOĞRUDAN
DAVA AÇILMASI
- VERGİ MAHKEMESİ
- BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
- DANIŞTAY

ANAYASA MAHKEMESİNDE DAVA AÇILMASI

- Çıkarılan kanunların ve kanun hükmündeki kararnamelerin anayasaya aykırılığı konusunda doğrudan dava açabilecek olanlar;
- Cumhurbaşkanı
- İktidar ve ana muhalefet partilerinin meclis grupları
- TBMM üye tamsayısının 1/5'i
- Mahkemeler (60 gün sınırı olmadan)

VERGİ MAHKEMESİNDE DAVA AÇILMASI

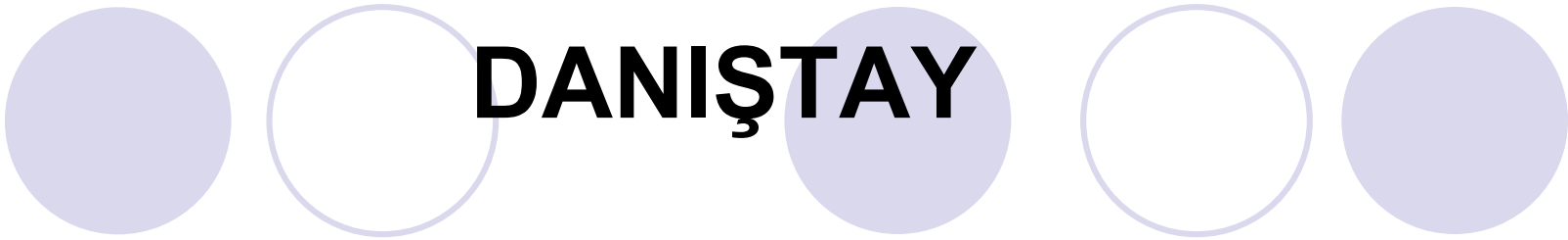
- Açılan davalar esas olarak iptal davasıdır.
- Genel olarak dava açma süresi 30 gündür.
- Ödeme emri tebliğine karşı dava açma süresi 7 gündür.
- E.V.K' na göre metrekare maliyet bedellerine ilgili kurumların dava açma süresi 15 gündür.
- Davalarda kural olarak "**yazılı yargılama usulü**" uygulanmaktadır. Taraflardan biri isterse duruşma yapılabilir.

ŞİKAYET YOLU

- Vergi mahkemesinde dava açma süresini kaybeden mükellef Maliye bakanlığına şikayet yolu ile başvurabilir.
- Düzeltme başvurusunda bulunan bundan dolayı dava açma süresini kaybeden mükellef, Maliye Bakanlığı'na şikayet yolu ile başvurusunda olumsuz cevap alırsa tekrar dava açma hakkı doğar.

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ VEYA DANIŞTAYDA DAVA AÇILMASI

- Vergi mahkemesinin **tek hakimle** verdiği kararlara karşı, Vergi mahkemesi kararının tebliğinden itibaren 30 gün içinde **Bölge İdare Mahkemesine** veya **üç hakimle** verdiği kararlara karşı aynı sürede **Danıştay'a** itiraz / Temyiz davası açılabilir.
- Dava açılması tahsilatı durdurmaz. Bunun için teminat karşılığında yürütmeyi durdurma istenmesi gerekir.

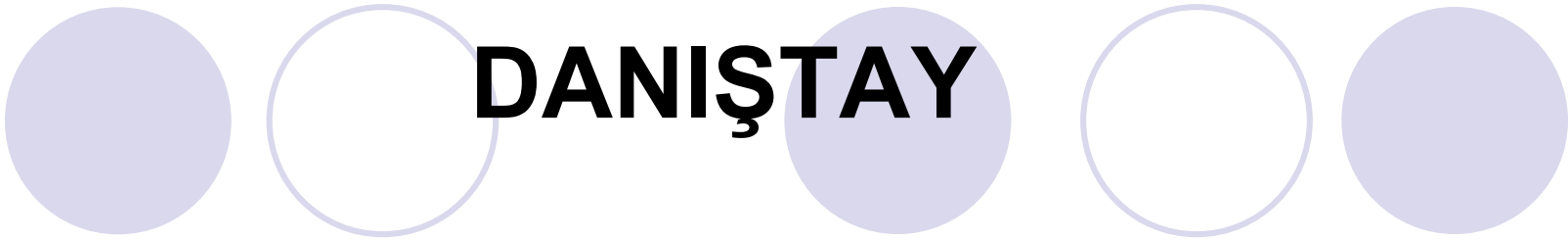
DANIŞTAY

- Temyiz için danıştay da dava açma süresi 30 gündür.
- Bunun dışında kalan hallerde dava açma süresi 60 gündür.

DANIŞTAY

- Temyiz başvurusunu mükellef veya vergi idaresi yapar.
- Burada dava açılması vergi mahkemesi kararının uygulanmasını durdurmaz.
- Danıştay 15 daireden oluşur.
- 1 başkan ve 4 üyenin katılımı ile toplanılır.
- Kararlar salt çoğunlukla alınır.
- 3-4-7-9 no'lu daireler **vergi uyuşmazlıklarına** bakar.
- 10 daire idari uyuşmazlıklara, 1 daire ise **idari konulara** bakar.

DANIŞTAY

- Danıştay'ın kararları kesin olmakla beraber vergi mahkemesi danıştay'ın bozma kararına direnirse, davanın 30 gün içinde danıştay VDDK'da (Vergi Dava Daireleri Kurulu) görüşülmesi sağlanır.
- Bu kurulun toplanma ve görüşme yeter sayısı 17' dir. Kararlar oy çokluğu ile alınır.
- Verdiği kararlar kesindir.

İSTİSNAİ (OLAĞANÜSTÜ) KARAR YOLLARI

- **Karar düzeltme (Tashihi karar-İYUK.54)**

Danıştay VDDK (vergi dava daireleri kurulu) ve Danıştay dava dairelerinin temyiz üzerine verdikleri kararlar veya Bölge idare mahkemelerinin itiraz üzerine verdikleri kararlar için taraflar **15 gün** içinde başvurabilirler.

- Karar düzeltme dışında diğer **istisnai haller**; **Yargılamanın yenilenmesi, kanun yararına bozma, açıklama istenmesi, yanlışlıkların düzeltilmesi** yollarıdır.

VERGİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI

- HUKUK KAVRAMI
- ÖZEL HUKUK
- KAMU HUKUKU

VERGİ HUKUKU

- VERGİ CEZA HUKUKU
- VERGİ İCRA HUKUKU
- VERGİ YARGILAMA HUKUKU
- ULUSLAR ARASI VERGİ HUKUKU
- VERGİ USUL HUKUKU

YASAMA ORGANINDAN DOĞAN KAYNAKLAR

- ANAYASA
- ULUSLAR ARASI VERGİ ANLAŞMALARI
- KANUN

YÜRÜTME ORGANINDAN DOĞAN KAYNAKLAR

- KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELER
- BAKANLAR KURULU KARARLARI
- TÜZÜKLER
- YÖNETMELİKLER
- GENEL TEBLİĞLER
- MUKTEZALAR
- SİRKÜLER, GENEL YAZILAR VE GENELGELER

YARGI ORGANINDAN DOĞAN KAYNAKLAR

- ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI
- DANIŞTAY İÇTİHADİ BİRLEŞTİRME KARARLARI
- DİĞER YARGI KARARLARI
- DİĞER KAYNAKLAR (örf – adet ve doktrin)

VERGİ KANUNLARININ YER VE ZAMAN BAKIMINDAN UYGULANMASI

- Zaman bakımından uygulanması; hangi tarihte yürürlüğe gireceği ve hangi tarihte yürürlükten kalkacağı ile ilgilidir.
- Yer bakımından uygulanması; vergi mevzuatının uygulanacağı coğrafi sınırlar ve kişilerle ilgilidir. (mülkilik-yersellik ve şahsilik kuralı)